

Η εισαγωγή μιας περιγραφικής θεωρίας για την προσφορά ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας

Δρ. Ανδρέας Χαραλάμπους

[Γενικά στοιχεία]

- n Ασυνήθιστη μέθοδος διερεύνησης προβλημάτων στην νοσηλευτική επιστήμη.
- n Παρά τις επιφυλάξεις της επιστημονικής κοινότητας είναι κοινώς αποδεκτό ότι η μέθοδος αυτή μπορεί να παράγει και «θεωρία»

[Βιβλιογραφική ανασκόπηση]

- n Ο όρος «ποιότητα» και ο όρος «φροντίδα» αποτελούν συγκεχυμένους και συνάμα δυναμικούς όρους.
- n Έγιναν πολλές προσπάθειες για να εξευρεθούν κοινά αποδεκτοί ορισμοί που να εκφράζουν την επιστημονική κοινότητα – χωρίς αποτέλεσμα.
- n Ως αποτέλεσμα έχει κατακλυσθεί η βιβλιογραφία από πληθώρα ορισμών που αρκετές φορές προκαλούν σύγχυση.

[Βιβλιογραφική ανασκόπηση]

- n Οι υφιστάμενοι ορισμοί δεν ακολουθούν μια ολιστική προσέγγιση επί του θέματος αλλά μεμονωμένη.
- n Υπάρχουν ορισμοί που προήλθαν κατά κύριο λόγο από τους νοσηλευτές, από τους ασθενείς, από τους συγγενείς (informal caregivers) ή από συνδυασμό.

[Βιβλιογραφική ανασκόπηση]

- n Όροι όπως «ποιότητα φροντίδας», «ποιότητα νοσηλευτικής φροντίδας», «ποιότητα φροντίδας υγείας» είναι μερικοί μόνο από τους ορισμούς που χρησιμοποιούνται στην διεθνή βιβλιογραφία.

[Μεθοδολογία]

- n Φιλοσοφική προσέγγιση – εφαρμογή της Ερμηνευτικής Φαινομενολογίας για διερεύνηση του θέματος με βάση τις φιλοσοφικές αρχές/ υποθέσεις του Γάλλου φιλόσοφου Paul Ricoeur (1976, 1981, 1984, 1991).
- n Όλες οι αποφάσεις σχετικά με την έρευνα έχουν κατευθυνθεί από την επιλογή της μεθόδου αυτής, ώστε να μην «προδοθούν» οι βασικές της αρχές.

[Μεθοδολογία]

- n Ακολουθήθηκε μια ολιστική προσέγγιση του θέματος της ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας.
- n Ασθενείς με καρκίνο, οι σύμβουλοι τους και νοσηλευτές συμμετείχαν στην έρευνα.
- n Συνολικά έγιναν 25 προσωπικές συνεντεύξεις με τους ασθενείς και 2 ομάδες στόχοι (focus groups). Έγιναν 20 προσωπικές συνεντεύξεις με τους νοσηλευτές και μια ομάδα στόχος για τους συμβούλους.

[Μεθοδολογία]

- n Εσωτερικοί ασθενείς – διάφορες μορφές καρκίνου, όχι ασθενείς σε τελικό στάδιο.
- n Νοσηλευτές – εμπειρία σε ογκολογικά τμήματα – διάφορα επίπεδα (νοσηλευτές και προϊστάμενοι τμημάτων)
- n Σύμβουλοι ασθενών – εμπειρία στην παροχή φροντίδας σε άτομα με καρκίνο.

[Ανάλυση δεδομένων]

- n Εφαρμογή φιλοσοφικών αρχών της ερμηνευτικής φαινομενολογίας. (parts and wholes - hermeneutic circle).
- n Ανάλυση σε τρία στάδια τα οποία είναι συμβατή με την πραγματική φύση της νοσηλευτικής (Lindseth and Norberg 2004):
 - i Naïve reading
 - i Structural analysis (meaning units, sub-themes, themes)
 - i Comprehensive understanding

[Ανάλυση δεδομένων]

- i Naïve reading (ανάγνωση των ερμηνευτικών κειμένων χωρίς προκαταλήψεις που να προκαταλαμβάνουν τα αποτελέσματα της έρευνας)
- i Structural analysis (meaning units, sub-themes, themes)(αναζήτηση «meaning units» τα οποία περικλείουν βαθύτερο νόημα)
- i Comprehensive understanding –συσχετισμός των αποτελεσμάτων με την σχετική βιβλιογραφία

[Παραγωγή θεωρίας]

- n Η παραγωγή της θεωρίας επιτεύχθηκε με την μέσα από τον συνδυασμό των εμπειρικών δεδομένων, της σχετικής βιβλιογραφίας, και των προσωπικών εμπειριών των ερευνητών που συμμετείχαν στο έργο.
- n Η θεωρία γνωστοποιήθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες, οι οποίοι εξέφρασαν κάποιες απόψεις για το πώς η θεωρία θα μπορούσε να βελτιωθεί ακόμα περισσότερο. Οι εισηγήσεις που μπορούσαν να υποστηριχθούν από τα εμπειρικά δεδομένα υιοθετήθηκαν και ενσωματώθηκαν στην θεωρία.

[Παραγωγή θεωρίας]

- n Θεωρία απομονωμένου συντελεστή (Factor – isolating theory): Οι θεωρίες σε αυτό το επίπεδο ονομάζουν, περιγράφουν και ταξινομούν αντιλήψεις. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η περιγραφική θεωρία (descriptive theory).
- n Κάποια στοιχεία Θεωρίας σχετιζόμενης-αναφερόμενης κατάστασης (Situation – relating theory) - (Predictive theory)

[Αποτελέσματα]

- n Επιβεβαίωση της πολυπλοκότητας της έννοιας του ορισμού της «ποιότητας».
- n Δυσκολία ερμηνείας του όρου από όλους τους συμμετέχοντες.
- n Δυσκολία ερμηνείας του όρου σε μια πρόταση. Προκύπτουν εκτεταμένες περιγραφές του τι σημαίνει «ποιότητα» σύμφωνα με τους συμμετέχοντες.

[Αποτελέσματα]

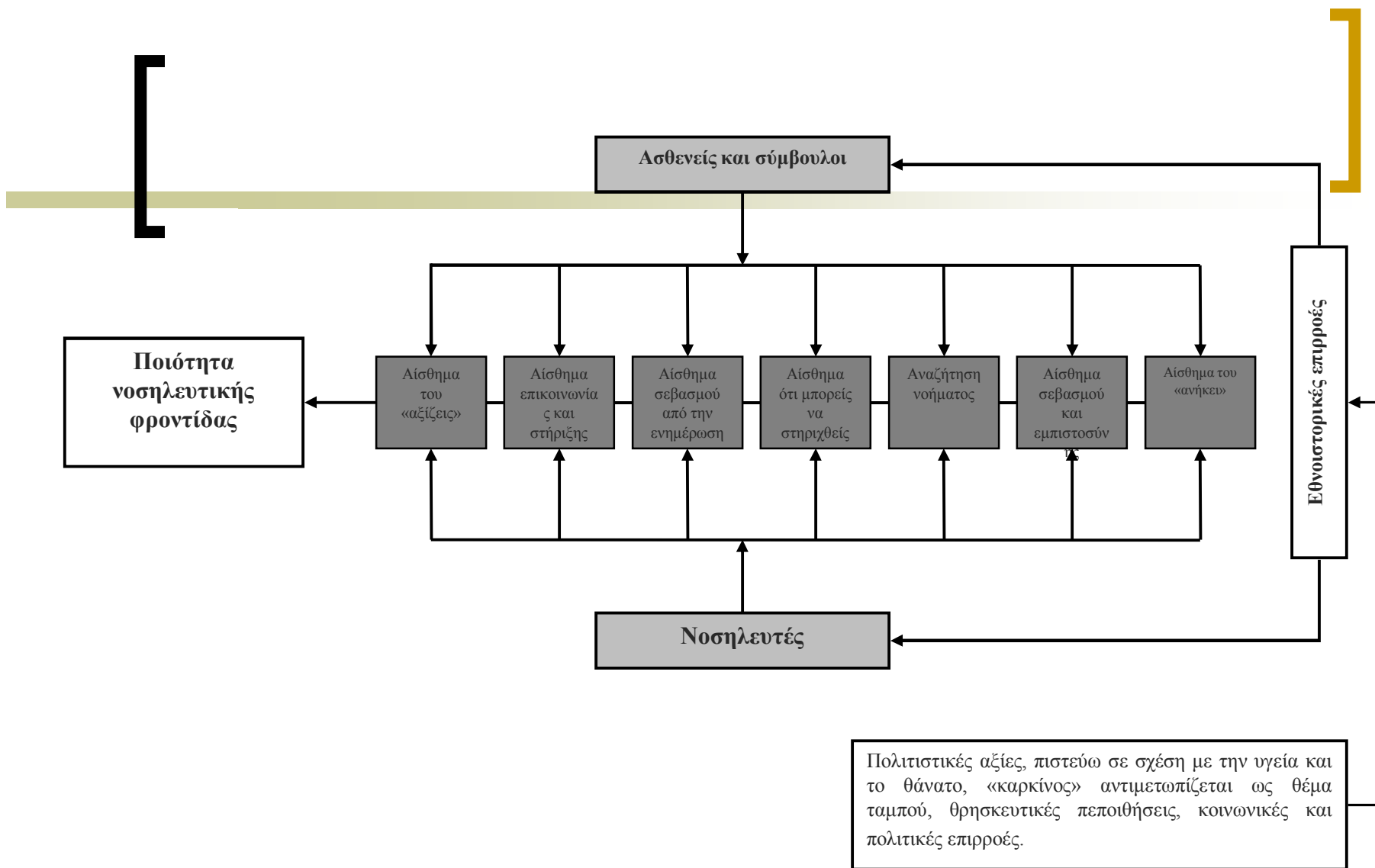
- n Η ποιότητα έχει βρεθεί να αποτελείται από τις ακόλουθες επτά διαστάσεις:
 - i Αίσθημα ότι «αξίζεις» όταν δέχεσαι φροντίδα σε εύκολα προσβάσιμες υπηρεσίες καρκίνου. (Feeling valuable when receiving care in easily accessible cancer services).
 - i Αίσθημα ότι μπορείς να επικοινωνείς και να δέχεσαι υποστήριξη από τους νοσηλευτές (Feeling able to communicate and receive support from the carers).
 - i Αίσθημα σεβασμού που πηγάζει από την ενημέρωση – παροχή πληροφοριών (Feeling respected through information-giving).
 - i Αίσθημα ότι μπορείς να στηριχθείς στους νοσηλευτές (Feeling able to rely on their carers).

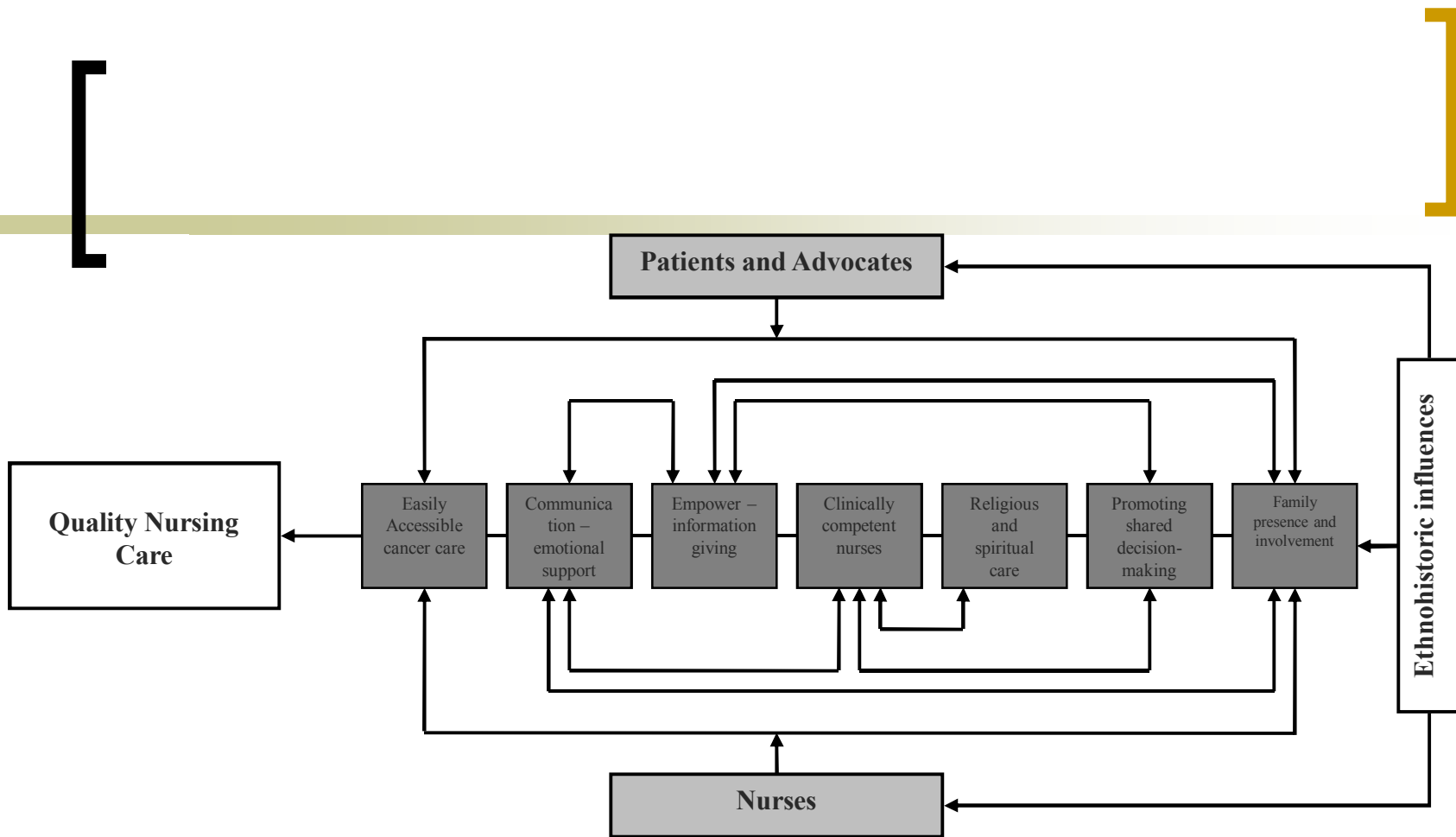
[Αποτελέσματα]

- i Αίσθημα ότι η αναζήτηση του ασθενή για «νόημα» γίνεται σεβαστή και διευκολύνεται (Feeling that their search for meaning is respected and addressed).
- i Αίσθημα ότι τυγχάνει σεβασμού και εμπιστοσύνης για να λάβει μέρος στη λήψη αποφάσεων (Feeling respected and trusted to participate in making decisions).
- i Αίσθημα του «ανήκει» (Feeling of belonging).

[Αποτελέσματα]

- n Με βάση αυτά τα αποτελέσματα αλλά και τις προτεινόμενες σχέσεις μεταξύ των διάφορων διαστάσεων της ποιότητας, όπως έχουν προταθεί από τους συμμετέχοντες συνέβαλλαν στην διαμόρφωση της θεωρίας της «ποιότητας».

[Βιβλιογραφία]

- n Lindseth, A., & Norberg, A. (2004). A phenomenological hermeneutical method for researching lived experience. Journal of Caring Sciences 18(2), p145-157.
- n Ricoeur, P. (1976). Interpretation theory: Discourse and the surplus of meaning. Fort Worth, TX: Texas Christian University Press.
- n Ricoeur, P. (1981). Hermeneutics and the social sciences (J. Thompson, Trans. & Ed.). New York: Cambridge University Press.
- n Ricoeur P. (1984). Time and Narrative, vol. I (French original 1983) (Translated by Kathleen McLaughlin, David Pellauer). Chicago: The University of Chicago Press.
- n Ricoeur, P. (1991). From text to action – Essays in hermeneutics II. London: The Athlone Press.